

njegove okoline. Uostalom, autor nije ni imao ambiciju da napiše takvu knjigu. Ali, zato je stvorio solidnu osnovu, da neki budući istraživači i profesori taj posao lakše dovedu do kraja.

Historijski period 1992.-1995. godina prof. Šljivo definiše kao "Rat za podjelu BiH 1992.-1995. godina". To je definicija koja kod nas, koliko znam, nije bila u opticaju. Sve je više dokaza koji potvrđuju da je podjela Bosne bila glavni ratni cilj Srbije i Hrvatske od 1992. godine do Dejtona i dalje. Zato definiciju rata 1992.-1995. godina, koju je dao ovaj iskusni historičar na primjeru odbrane Orašja, možemo cijeniti kao značajan prilog u traženju bitnih karakteristika i ciljeva minulog rata koji treba da se upišu u jedinstvenu historiju jedinstvene države BiH.

Omer Hamzić

Šapat provincije, Zajednički radovi autora Udruženja pisaca i likovnih umjetnika (U.P.I.L.U.) Doboj Istok i Bošnjačke zajednice kulture (B.Z.K.) "Preporod" Gračanica, Izdavač Bošnjačka zajednica kulture "Preporod" Gračanica, 2001. godine

Gotovo nevjerovatno odzvanja činjenica da se u ovaj karavakat tranzicije duha neki ljudi, u tišini provincije, kolektivno plemene umjetnošću. Kao u ona stara, nedopričana, pastoralna vremena, u kojima se umijeće življenja mjerilo voljom ljudovanja, u svakodnevlju i u umjetnosti.

Dok se naše društvo rasipa po šavovima materijalističkih interesa, u kojima duhovnosti sve manje traga ima, neki su se ljudi otisnuli na putovanje u posve drugom pravcu. Ti ljudi nalikuju na magelane naše duhovnosti, koji po bespuću tragaju za novim kontinentom, na kome će bosanski duh imati zraka da svijе svoje gnijezdo.

Društvo ne može opstati na premisama materijalnog interesa, jer se društvo ima-

nentno tvori od kulture i duhovnog naslijeđa. Ljudi često zalutaju u vrtlog materijalizma, ali ih spašavaju oni koji vide i osjećaju i dublje i dulje.

Eto, okupila se grupa ljudi iz U.P.I.L.U. (Udruženja pisaca i likovnih umjetnika Doboj Istok i Bošnjačke zajednice kulture (B.Z.K.) "Preporod" Gračanica, koja osjeća da umjetnošću može oplemeniti sebe i sredinu u kojoj živi i odlučila da napravi ovaj projekat u kojem će graditi zrake svjetionika za odbjegle i zalutale ljudske brodove. To su projekti koje bi trebao osmišljavati i na sve načine podržavati društveno-politički sistem, koji danas, uglavnom, bježi od kulture kao jalovog bunara bez dna. Umjesto sistema, u Doboj Istoku i Gračanici, to su učinili entuzijasti, amateri, ljudi koji za svoj kulturni angažman ne primaju plaću, već to što čine, čine iz dubokog uvjerenja da se ne može, da ne valja, da je jalovo i sramno živjeti bez umjetnosti. I otuda njihovi napori zrače kao poruka, i imaju višestruku sociološku, kulturološku, pa i društveno-političku vrijednost. Ti napori zavređuju poštovanje i podršku.

Nakon nekoliko uspješnih manifestacija, kao kruna jednoipolgodišnjeg rada, pojavljuje se zbornik pod naslovom "Šapat provincije", u kome svoje radove objavljuje 27 autora, članova B.Z.K. (Bošnjačke zajednice kulture) "Preporod" (Gračanica) i U.P.I.L.U. (Udruženja pisaca i likovnih umjetnika) Doboj Istok, odnosno 19 pisaca i 9 slikara. Time ova knjiga svjedoči o stvaralačkoj šarolikosti autora gdje se susrećemo sa poezijom i prozom, sa umjetničkim slikama, ali i sa stvaralaštvom za djecu. A onda, u okviru ovih jednostavnih podjela, uvidamo različitosti autora. Raznolike tematske preokupacije, stilski i istraživački postupci, uticaji umjetničkih uzora, kao i stvaralački dometi i potencijali – odslikavaju bogatstvo duha koje je okupljeno oko ove nesvakidašnje i plemenite inicijative. Bilo bi neprimjereno

zalaziti u analizu svakoga od predstavljenih autora, ali treba izdvojiti da među njima ima onih čiji stihovi, rečenice, misli ili slikarski akcenti, uistinu zrače kao umjetnički dometi.

Pa i da nije toga, ova knjiga je značajan kulturološki i sociološki momenat u kulturnom arhipelagu našega kraja. Jer njena primarna poruka je u svjedočanstvu da su se neki ljudi, u nekoj provinciji, u neko, za kulturu ružno doba – okupili oko umjetnosti. (*Izvod iz recenzije, str. 233. i 234.*)

Fatmir Alispahić

**Sadik Šehić Huseinov, Pisma i zapisi,
Narodna i univerzitetska biblioteka Tuzla,
2001. godine**

Autor ove knjige je rođen 10. aprila 1936. godine u Bosanskoj Krupi, po struci je ekonomista, živi i radi kao penzioner u Gradačcu. Prve svoje književne radove objavio je u časopisu "Razvitak", koji je izlazio u Sisku, još daleke 1954. godine. Od tada, pa do danas, bavi se pisanjem proze, poezije, književnom historijom, izučavanjem prošlosti gradačkog kraja itd. Riječ je, dakle, o književniku, publicisti i historiografu, velikom entuzijasti, koji je više od tri decenije vrlo aktivan na takozvanoj kulturnoj sceni, prije svega svog grada Gradačca, ali i šire.

Istraživao je život i djelo, kao i književnu sudbinu naših poznatih pisaca: Hasana Kikića, Midhata Muradbegovića, Murata Šuvalića, Alije Nametka, bio pokretač i dugo godina glavni organizator poznatih "Kikićevih književnih susreta" u Gradačcu, koji su ostavili traga ne samo u kulturnoj historiji Gradačca, već i čitave Bosne i Hercegovine. Napisao je nekoliko značajnih historiografskih radova o Gradačcu i njegovoj okolini, o Gradašćevićima i njihovim vakufima, objavio je više feljtona iz naše bliže i dalje prošlosti itd. Bio je, a i danas je saradnik više naših časopisa iz

oblasti književnosti i kulturne historije, kao što je "Odjek", mostarski "Most", "Gračanički glasnik", "Front slobode" itd. Na tom svom plodnom životnom putu osjetio je zadovoljstvo i slast uspjeha, ali i mnogo gorčine i razočarenja u okrilju takozvane "kulturne provincije".

Ljubav prema knjizi, čitanju, hajde da kažem, i pisanju, naslijedio je od svog rahmetli babe Huseina Šehića, koji je objavljivao i pisao u periodu između dva svjetska rata (poeziju, prozu, književnu publicistiku), družio se i dopisivao sa našim poznatim književnicima, često im pomagao, podržavao ih u nekim težim životnim okolnostima i situacijama. Upravo iz tih druženja, iz tih kontakata, iz tog, rekao bih, intelektualno-književnog kruga nastala je ova nevelika zbirka odabranih pisama i zapisa, koja i nosi podnaslov "Nad očevom pismohranom", to jest, nad seharom koja čuva neka zanimljiva očeva pisma i zapise. Autor te starinske sintagme je jedan od recenzenata ove knjige, nedavno preminuli, naš rahmetli dr. Smail Balić, kojeg spominjem sa dužnim poštovanjem, uvažavanjem i tugom.

U ovoj knjizi nalazimo pisma i zapise sljedećih naših književnika: Alije Nametka, Ahmeda Muradbegovića, Murata Šuvalića, Hasana Kikića i Huseina Šehića. I pisma. Iščitavajući te rukopise, shvatio sam da četvoricu, odnosno petoricu pisaca o kojima se govori u ovoj knjizi, ne povezuje samo pismohrana gospodina Šehića, već dublja, rekao bih sudbinska kopča, kojoj nisam uspio pronaći ime, iako sam je dobro prepoznao. Riječ je o nekoj čudnoj povezanosti tih ljudi, koji su živjeli i stvarali u ovoj našoj Bosni i Hercegovini, koji su je različito "ispisivali" u svojim književnim djelima i na isti način je voljeli i nosili u svojim srcima.